

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії і наркології

Силабус навчальної дисципліни
«Психологія управління конфліктами»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС. Семестр: III 2 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра психіатрії і наркології Одеса, вул. Акад. Воробйова, 11
Викладач (-і)	Зав. каф., професор Опря Євген Васильович, д. мед. н. Доцент Донець Ольга Юріївна, к. мед. н. Доцент Горячев Павло Іліодорович, к. мед. н. Доцент Волошук Діана Анатоліївна, к. мед. н.
Контактна інформація	E-mail: yoprya@yahoo.com , olgadonets1@gmail.com , pgor75@gmail.com , dianavoloshchuk88@gmail.com Консультації: Очні: четвер 15.00-17.00, субота 9.00-13.00 Онлайн: четвер 15.00-17.00, субота 9.00-13.00 (платформа ZOOM, Teams, Viber)

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - сутність конфліктології як науки, сутності конфлікту, функції конфліктології у суспільстві та в медичному середовищі, розуміння причин виникнення особистісних, міжособистісних конфліктів та конфліктів у середовищі, якому працюють працівники.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: бізнес – планування в сфері охорони здоров'я та фармацевтичному бізнесі, економіка та організація охорони здоров'я та фармацевтичного бізнесу; інформаційно-аналітична підтримка в управлінні закладами охорони здоров'я; медичний та фармацевтичний менеджмент; стратегічний менеджмент; управління проєктами в медицині.

Постреквізити: фінансовий менеджмент; HR-менеджмент з циклом психології управління.

Мета дисципліни: набуття здобувачами теоретичних знань, практичних навичок з основ конфліктології, розуміння основних цілей та завдань конфліктології, пізнання працівником конфлікту як соціально-психологічного явища, типових причин виникнення конфліктів в медичному середовищі, їхню структуру та функції, динаміку, оволодіння методами попередження та вирішення, вивчення та врегулювання конфліктів в медичному

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії і наркології

середовищі.

Завдання дисципліни: оволодіння методами дослідження та діагностики конфліктів в медичному середовищі, використання методів психологічного дослідження в конфліктології, характеристики міжособистісних конфліктів, внутрішньо-особових конфліктів та суїцидальної поведінки, основи попередження та вирішення конфліктів в медичному середовищі.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- різноманітні теоретико-практичні підходи щодо об'єкта й предмета конфліктології з урахуванням особливостей медичного середовища
- основні методологічні засади конфліктології та психологічні механізми запобігання, прогнозування та розв'язання різних видів конфліктів в медичному середовищі
- методологію застосування засад конфліктології у медико-психологічній практиці.

Вміти:

- розкривати природу конфліктів та способи їх розв'язання;
- виявляти основні ознаки конфліктів та конфліктних ситуацій;
- характеризувати види, структуру та динаміку конфлікту;
- досліджувати основні підходи до вивчення конфлікту;
- визначати причини та функції конфліктів;
- аналізувати поведінку людей у конфліктних ситуаціях;
- прогнозувати і контролювати конфліктну ситуацію;
- аналізувати соціально-психологічний клімат групи та його сприятливі ознаки;
- виявляти психологічні фактори та функції конфліктів;
- аналізувати особливості кризової комунікації та комунікаційні бар'єри конфлікту;
- застосовувати методи творчого розв'язання конфліктних ситуацій під час переговорів;
- впроваджувати новітні маніпуляційні технології у переговорний процес;
- позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати;
- розвивати власні професійні здібності шляхом самоосвіти;
- творчо та всебічно самовдосконалюватись.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекція.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань; відпрацювання практичних навичок з надання медико-психологічної допомоги.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Історія розвитку конфліктології. Теорії конфліктів. Поняття, структурні елементи конфлікту. Класифікація конфліктів. Межі конфлікту.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії і наркології

Тема 2. Особистісні причини виникнення конфліктів. Їх позитивні і негативні функції у суспільстві. Поведінка людей у конфлікті.

Тема 3. Міжособистісні конфлікти. Внутрішньогрупові та міжгрупові конфлікти. Психологія конфлікту.

Тема 4. Рольові, політичні, соціальні конфлікти. Сімейні, міжетнічні, міжконфесійні конфлікти.

Тема 5. Конфлікти на етапах лікувального процесу.

Тема 6. Психодіагностика та прогнозування конфліктів. Посередник у системі розв'язання конфлікту. Методики управління конфліктами.

Тема 7. Проблеми стимулювання як чинник профілактики конфліктних ситуацій. Переговори як універсальний метод розв'язання конфліктів.

Тема 8. Типологія конфліктних особистостей. Правила поведінки в конфлікті.

Тема 9. Стрес і чинники, що його стимулюють. Перша допомога в гострій стресовій ситуації.

Тема 10. Профілактика конфліктів в медичному середовищі. Роль керівника закладу охорони здоров'я у попередженні конфліктних ситуацій.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Нові клінічні протоколи: Психіатрія. Київ: Професійні видання, 2020. 265 с.
2. Охорона психічного здоров'я в умовах війни / пер. з англ. Тетяна Семигіна, Ірина Павленко, Євгенія Овсяннікова [та ін.]. Київ: Наш формат, 2017. 1068 с.
3. Психіатрія і наркологія / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський. Київ: Медицина., 2020. 512 с.
4. Психіатрія особливого періоду: навчальний посібник [для лікарів та психологів] / Рум'янцев Ю.В., Сиропятов О.Г., Іванцова Г.В., Осьодло Г.В. Київ: УВМА, 2014. 193 с.
5. Посттравматичні стресові розлади: навчальний посібник/ Під заг. ред. проф. Б. В. Михайлова, вид. 2-е, перероблене та доповнене. Харків: ХМАПО, 2014. 285 с.

Додаткова:

1. Гусак Н. Соціальна реабілітація в соціологічному дискурсі: інституційний підхід. *Соціальні виміри суспільства*. 2011. № 3 (14). С. 175–186.
2. Гусак Н. Соціальна реабілітація: підходи до визначення поняття. *Соціальна політика та соціальна робота*. 2008. № (1). С. 103–114.
3. Гігієна закладів охорони здоров'я: навчальний посібник / В. В. Бабієнко, А. В. Мокієнко, О. А. Грузевський, Є. В. Опря. Одеса: Прес-кур'єр, 2022. 444 с.
4. Дегтяренко Т.М. 2013. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2013. 301 с.
5. Збірник державних стандартів соціальних послуг з реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та осіб з розумовою відсталістю. Київ: ВГО „Коаліція захисту прав осіб з інтелектуальною недостатністю”, 2009. 47 с.
6. Єжова Т. Є. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю: навчальний посібник. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 284 с.
7. Опря Є.В., Пустовойт М.М. Можливості використання саморегуляції організму людини для досягнення психічного здоров'я. *Одеський медичний журнал*. 2019. № 6(176). С. 37-49.
8. Посттравматичний стресовий розлад: посібник / Венгер О.П., Ястремська С.О. Тернопіль, 2019. 264 с.
9. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-е вид., переробл. і допов. Київ:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії і наркології

«Медицина», 2015. 512 с.

10. Психіатрія і наркологія: нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Г. Т. Сонник, О. К. Напрєєнко, А. М. Скрипніков та ін., за ред. О. К. Напрєєнко. Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. 3-є вид., випр. Київ: Медицина, 2017. 422 с.
11. Medical psychology («Медична психологія»): підручник для студентів вищих навчальних закладів ВМНЗ IV рівня, англійською мовою. Під редакцією д.мед.н. Пустовойта М.М. [Пустовойт М.М., Опря Є.В., Донець О.Ю. та ін.]. Львів: Видавництво «Новий світ - 2000», 2021. 350 с.

Інформаційні ресурси

1. Указ Президента України "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні" <https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
3. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
4. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про затвердження складу міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проекту Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні» <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-skladu-mizhvido-a134r>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009—2015 роки «Безбар'єрна Україна» <https://www.kmu.gov.ua/npras/232167617>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщень, що надаються дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць для організації їх роботи та проведення голосування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2020-%D0%BF#Text>
7. Закон України «Про охорону дитинства» <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14>
8. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2961-15>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 р. № 1545 «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей з інвалідністю» <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1545-2000-%EF>
10. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.10.2007 р. № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини з інвалідністю та Порядку їх складання» <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1197-07>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми, співбесіда;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, клінічних задач;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії і наркології

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на занятті; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії і наркології

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять. Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється як результат підготовленості до відповідного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії і наркології

відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.